

למהומות. בן גביר האשים בכישלון את המפכ"ל. 286 ערבים, 13 יהודים ושני תאילנדים נהרגו באירועי שומר החומות; מאות רבות נפצעו; הנזק נאמד במיליארדים. הפצע בלב ישראל לא הגליה.

קצת מוגזם להטיל את מלוא האחריות על כתפיו הצרות של אדם אחד, גם אם הוא פרובוקטור ידוע ועברייני מורשע. עם זאת, דאגתו של המפכ"ל הייתה כנה והאשמותיו מבוססות. בן גביר יודע מה עולל: הוא לא טיפש; הוא לא יעריך חנופה רטרואקטיבית. השר המיועד איננו היחיד שמתלבט לגבי המשך כהונתו של שבתאי. ב־30 באוגוסט המפכ"ל קיבל מכתב אזהרה מוועדת החקירה לאסון במירון. הוועדה תחליט ודאי לגופו של עניין, אבל תוצאות הבחירות מוסיפות להחליטה דרמה: אם הוועדה תפטר את שבתאי או תנוף בו בדרך שתאפשר לממשלה החדשה להדיח אותו, בן גביר יוכל למנות למפכ"ל קצין כרוחו. המתנה בוטחת בעצמה, רגועה, למינויו של השר החדש היא ההתנהגות הנכונה מול חברי ועדת החקירה. חנופה עלולה להתגלות כטעות מרה.

והעיקר, בישראל יש למפכ"ל המשטרה סמכויות עודפות, פרי המורשת של המנדט הבריטי. סמכויותיו של השר מצומצמות ביותר. בן גביר דורש עכשיו מנתניהו להרחיב את סמכויותיו כשה, דרישה שהיה בה היגיון אלמלא ידענו במי ובמה מדובר. תפקיד המפכ"ל הוא להיאבק נגד המהלך הזה. אם ינהג בשכל הוא ימצא תומכים למאבקו גם בקואליציה: לא רק הוא חושש מבן גביר. הבעיה לא מסתכמת במשרד אחד ובקצין אחד: היא מתפרסת על פני חלק גדול מהמנגנון הממשלתי. היועצת המשפטית לממשלה ופרקליט המדינה יצטרכו לעבוד עם שר משפטים עוין ועם הבטחות לדלדל את כוחם ולאליץ אותם להתפטר. הדרג המ־קצועי במשרד החינוך, במשרד האוצר ובמשרדים נוספים יעבור לבטים דומים.

תנו צ'אנס, תנו כבוד, אל תיבהלו ואל תתחנפו – זאת העצה שהייתי נותן להם. הילחמו על היושרה המקצועית שלכם. זאת זכותכם. בעצם, זאת חובתכם.

רבים שאלו אותי מאז הבחירות מה נשתנה, הרי השלטון עבר בישראל מצד לצד כמה פעמים מאז 1977 וכללי המשחק נשמרו. התשובה המתבקשת היא בן גביר: ממשלה שמפקידה את ביטחון הפנים שלה, את המשטרה ובתי הכלא ומשמר הגבול ומוקדי החיי־כוח בין יהודים לערבים בידי פירומן עם תעודות לא דומה לאף אחת מקודמותיה, גם לא לאלה שבראשן עמד נתניהו.

על חנופה", אמר פנחס ספיר המנוח, "עוד אף אחד לא חטף סטירה". ספיר, שלא התחנף לאדם מימיו, אמר משפט שהוא גם נכון מבחינה עו־בדתית וגם עצה טובה לסוג מסוים של אנשים. חשבו, למשל, על פעילותם רבת התהילה של מירי רגב, יעקב ברדוגו, נתן אשל, ניר חפץ, בני ציפר, גלית דיסטל, בועז ביסמוט ורבים אחרים. הרשימה הולכת ומתארכת לנגד עינינו, הולכת ומתעבה, מבלפור עד קיסריה וחזרה.

אבל חנופה, כמו כל כלי עבודה, דורשת שימוש מושכל. המ־תחנף המיומן לעולם לא יתוך חמאה בפטיש, לא ינפץ סלע בח־בילת מרגרינה. מורנו ורבונו ניקולו מקיאווולי, שביזבו חלק גדול משנותיו במחנות ליקוק לשליטים, הבין את טיבה החמקמק של החנופה טוב מכולם (אני מציע לקורא להתעמק בספרו המצוין של ההיסטוריון פרופ' הלי זמורה "עולמו של מקיאווולי", שיצא לאור אשתקד. הספר ילמד אותנו פוליטיקה טוב מכל הפרשנים). במי דברים אמורים? בקובי שבתאי, המ־פקח הכללי של משטרת ישראל. אתמול התבררנו שהמפכ"ל שיגר את מקורביו אל מקורביו של השר המיועד איתמר בן גביר, בתקווה שהשר המיועד יסכים לסלוח לו על הרברים שאמר עליו בעבר. הידיעות לא ס־פרו מה אמר בן גביר בתגובה, האם הסכים בנדיבותו לסלוח למפכ"ל או שלח אותו לע־שות שבת של חינוך מחדש אצל הכהניסטים בחברון. הם אמורים להיפגש היום.

לא חכם, שבתאי, לא חכם. לא זאת הדרך להתמודד עם מינויו של בן גביר לשר לביטחון הפנים. אנסה להס־ביר: הפיצוץ הגדול בין השניים התרחש במאי 2021. שכונת שיח' ג'ראח במזרח ירושלים הייתה הזירה. חבר הכנסת החליט להעביר לשכונה את לשכתו, בנימוק שרק כך תובטח הגנה משטרתית למ־תנחלים שם. הקמת הלשכה תרמה תרומה משמעותית לתסיסה בצד הפלסטיני, שהתגלגלה למהומות קשות בערים המעורבות, בהר הבית ובשער שכם ולמבצע צבאי יקר בעזה. בן גביר הלך ממוקד למוקד ושפך בנוזן: בשיח' ג'ראח, בשער שכם, בלוד. במ־בט לאחור הוא יכול לחוש גאווה במעשיו: הם העמיקו את האיבה בין יהודים לערבים בתוך ישראל וסללו את הדרך להישג המרשים שלו בבחירות.

המפכ"ל ניסה להרחיק אותו ממוקדי החיכוך. בשיחה עם ראש הממשלה דאז, גם עם אחרים, הוא תלה בבן גביר את האחריות

חנופה, כמו כל כלי עבודה, דורשת שימוש מושכל. המתחנף המיומן לעולם לא יתוך חמאה בפטיש, לא ינפץ סלע בחבילת מרגרינה. מקיאווולי הבין את טיבה החמקמק של החנופה טוב מכולם